



17. august 2009

UKA2009/102

Inatsisartut suleriaasianni § 32 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiupparput:

Nukissiorfiit aktianik piginneqatigiiffingorlugit allanngortinneqarnissaa pillugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut
(Inatsisartunut ilaasortat, Siumut)

Tungavilersuut:

Nukissiorfiit piginneqatigiilluni ingerlatsivinngortinneqarnera isorliunerusunut nunaqarfinnullu akitigut allanngortitsinaviannigilaq, allanngortitsinaviannigilaq nunatta karsianiit ingerlanneqarneranut aningaassaliissutit annertussusaannut. Taakkumi akit piginneqatigiilluni ingerlatsivinngortinneqaralaraniluunniit politikikkut aalajangigassatut inissinneqartuaannassapput. Taamaattorli erseqqissaatigissallugu pingaarpoq piginneqatigiilluni ingerlatsivinngortinneqarnera qanoq annertutigisumik pisortat aningaasartuutaanut sunniuteqassanersoq, tassami piginneqatigiilluni ingerlatsivinngortitsineq ukiuni tulleriinni pingasuni sisamaniluunniit ukiut tamaasa aningaasanik atoriaannarnik 3 – 400 mio. missaannik pilersitsisinnaagaluarimat maanna periuserineqartoq nunatta karsianiit atukkiissarneq qimallugu Nukissiorfiit nammineerlutik aningaasanik attartorsinnaanngortussanngussagaluaramik.

Nukissiorfiit piginneqatigiilluni ingerlatsivinngortinneqarnissaannut saqqummiussinermi kingullermi taakkartorneqarpoq suliffeqarfiup aqunneqarnerata ingerlatsinermut ilinniarluarsimasunik ullumimut sanilliullugu annertunerusumik aqunneqalernissaa anguniarneqartoq. Saniatigullu ilanngunneqarluni kommuunerujussuit nutaat piginneqataatilerneqassasut, tassani anguniarneqarluni Kommuunit Nukissiorfiillu akornini ataqatigiissaarilluarnerulersinnaanissaq

Ilutigalugu naappertuuppoq Nukissiorfiit ingerlaavartumik aningaasaliinissanut pilersaarusiortarnerat eqqarsaatigillugaasumik pilersuinernullu ataatsimut isigalugu pisassappat, pilersaarusiortarneq piviusunngortitsisarnelu sanaartornernik ukiuni 40-nit 50-inut siumut isigaluni, politikikkut ukiumiit ukiumut nunatta karsiata Aningaasanut Inatsisaata aningaasatigut inissisimasarneranut qilersorsimangitsumik.

Nukissiorfiit ulluinnarni illoqarfiit 17-it nunaqarfiillu 53-it innaallagissamik, imermik kiassanermillu tunisassiorfigalugillu pilersugarai.

Akit annikinnerpaaffissaat anginerpaaffissaallu politikikkut aalajangerneqartartussaammata Nukissiorfiit tungaviusumik akit naammaginatut politikikkut aqqitat tunisassiornermi pilersuinermilu atorlugit siammarterisassaaq.

Killilikkamik ingerlatsinermik tungaviusup Nukissiorfinnut atorneqartup piginneqatigiilluni ingerlatsivinngortinneqassanngippat politikikkut anguniakkamat sarfamik, imermik kiassarnernullu tunisassiornissamat akikinnerpaamik tungaveqarnissamat naapertuutinnigilaq. Kisianni Killilikkamik ingerlatsinermik tungaviusup Nukissiorfiit piginneqatigiilluni ingerlatsivinngortinneqarnerani Nukissiorfiit periarfissinneqassapput ukiut amerlanerusut siumut isigaluni pilersaarusiorsinnaanngorlugit, ukiumi aningaasartorfissami politikikkut aalajangikkamik

annertussusilerneqanngitsumik pisariaqartitsinerlu tunngavigalugu aningaasartuutissanik aningaasaliisinnaangorlutik.

Taamaaliorneq eqaallisaataassaaq, sanaartornissamut pilersaarutit siuartinneqartarnerat kinguartinneqartarnerallu suliamut tunngasumik piviusorsioortumillu tunngaveqarluni aalajangerneqartalissalluni. Piffissamilu aalajangersimasumi pisariaqartitsineq aallaavigalugu aki appasinnerpaaffissaminiittoq atorlugu kiffartuussinermut sinaakkusiineq ingerlanneqassalluni. assersuutissaqqinnerpaavoq Tele Greenland A/S-ip piginneqatigiilluni ingerlatsivinngortinneqarnera taassumalu kinguneranik akiusut ingerlaavartumik appariartortinneqarsimanerat.

Piginneqatigiilluni ingerlatsivinngortinneqareerpat Nukissiorfiit aningaasarsiornermi periutsit nalinginnaasut atuuttullu atorlugit aningaasaliissutissanik aningaaserivinnut ujartuisalissapput, ullumikkutuut nunatta karsianut attartortarunnaarlutik. Taamatut aqqissuussisoqarpat ukiut tulleriit sisamat angullugit ukiumut Nunatta Karsianut 3 – 400 mio. kr-inik DAU - Saldomut iluaqutaassaaq.

Pissutsit uku assigiinngitsut Nukissiorfiit piginneqatigiilluni ingerlatsivinngortinneqarneratigut pitsaanerumik ingerlanneqarneranut sinaakkusiissapput:

- Naalackersuinikkut ingerlatseqatigiiffeqarnermullu inatsiseqarnikkut akisussaaffiit erseqqissumik avissaartinneqarnerat
- Siulersuisut aqutsisullu aqutugalugit aalajangiisinnaatitaanerup aqutsisutullu akisussaanerup erseqqissumik nassuiarneqarnerat
- Sanaanut sanaartukkanillu ingerlatanut pilersaarusiernerup piffissaliivigineqarnerata patajaallisarneqarnera
- Aalajangiiniarnermik suliaqarneq pisariillisarneqassaaq
- Ingerlatsinermi pitsaanerumik ingerlasinnaaneq maannakkumiit namminersortitaalluni ingerlatsinermit
- Suliffeqarfiup naatsorsuutaanik ullumerniit pitsaanerumik malittarinnessinnaaneq aktianik piginneqatigiilluni inatsisip peqqussutai malillugit

Naggataatigut ilassutigissavara politikikkut suliffeqarfiup aqunneqarnera ataannassammat, Naalackersuisut piginneqatigiiffiup ataatsimeersuarneranut siulersuisunik toqqaasussaatitaanerat tunngavigalugu. Naalackersuisut qaqugukkulluunniit suliffeqarfiup akigititai ingerlanneqarneranullu aningaasartuutissatut tapiissutissat aalajangiivigisassammatigut.

Taamatut Siumumit tunngavilersorluta Inatsisartunut suliassaq kajumittumik suliassanngortipparput.